

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2022. gada 9. februārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Daiga Rezevska,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..], [..], [..], [..], [..], [..] un [..] (turpmāk kopā – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 18/2022),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1.¹ punktu un 7.² pantu, kā arī Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumu Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 662) 24. un 25. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 89., 90., 93., 96., 106. un 111. pantam un spēkā neesošu no spēkā stāšanās brīža;

1.2. izskatīt lietu prioritārā kārtībā.

2. Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1.¹ punkts paredz Ministru kabineta tiesības Covid-19 infekcijas izplatīšanās vai izplatīšanās draudu gadījumā epidemioloģiskās drošības nolūkos noteikt publisko personu un privātpersonu sniegto pakalpojumu un šā panta 1. un 11. punktā paredzēto pasākumu ierobežojumus vai aizliegumu, ievērojot šā panta otrās daļas prasības.

Savukārt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.² pants nosaka darba devēja pienākumu organizēt darbu, ievērojot Ministru kabineta noteiktos epidemioloģiskās drošības pasākumus, tostarp prasības par sadarbībspējīga sertifikāta, kas apliecina vakcinācijas vai pārslimošanas faktu, nepieciešamību darba (amata, dienesta) pienākumu pildīšanai.

Noteikumu Nr. 662 24. punkts noteic:

“Darbinieks, kā arī brīvprātīgais darbinieks un persona, kas nodarbināta uz ārpalpojuma līguma pamata, darba (amata) pienākumus klātienē var veikt, ja tai ir sertifikāts, kas apliecina pabeigtu primāro vakcināciju vai balstvakcināciju, vai pārslimošanas sertifikāts. Valsts un pašvaldības institūcijas (tai skaitā kapitālsabiedrības) darbinieks (amatpersona) darba (amata, dienesta) pienākumus neatkarīgi no to veikšanas vietas var veikt, ja tam ir sertifikāts, kas apliecina pabeigtu primāro vakcināciju vai balstvakcināciju, vai pārslimošanas sertifikāts.”

Savukārt Noteikumu Nr. 662 25. punkts paredz, ka darba devējs nepielaiž šo noteikumu 24. punktā minēto personu pie darba (amata, dienesta) pienākumu veikšanas, ja tā nav uzrādījusi sertifikātu, kas apliecina pabeigtu primāro vakcināciju vai balstvakcināciju, vai pārslimošanas sertifikātu.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. –19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktam Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Savukārt saskaņā ar šā likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām.

Līdz ar to pieteikumā ietvertie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tai Satversmē noteikto

pamattiesību aizskārums gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajai daļai konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā šo uzskatu pamatot. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta septītās daļas 1. punktam pieteikumam jāpievieno paskaidrojumi un dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma regulējumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētas pamattiesības; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 28. maija lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2020-52-01 13. punktu*). Persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*).

6.1. Pēc Pieteikuma iesniedzēju ieskata, Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 4. panta pirmās daļas 1.¹ punkts aizskar viņu pamattiesības. Minētā norma paredz Ministru kabineta tiesības Covid-19 infekcijas izplatīšanās vai izplatīšanās draudu gadījumā epidemioloģiskās drošības nolūkos noteikt ierobežojumus vai aizliegumu, kas var ietekmēt publisko personu un privātpersonu sniegtos pakalpojumus un rīkotos pasākumus. Tātad šis regulējums noteic Ministru kabineta kompetenci konkrētos apstākļos. Tas pats par sevi neattiecas uz Pieteikuma iesniedzējiem un tādēļ nevar radīt viņu pamattiesību aizskārums.

Līdz ar to pieteikums šajā daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka viņu pamattiesību aizskārums rada arī Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.² pants un Noteikumu Nr. 662 24. un 25. punkts, jo šīs normas liedzot viņiem tiesības strādāt.

Pieteikumā ir citētas tiesību normas, Satversmes tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūra, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēju viedoklis par valsts institūciju rīcību un pieņemtajiem lēmumiem Covid-19 infekcijas izplatības

laikā. No pieteikuma kopumā ir secināms, ka Pieteikuma iesniedzēji citstarp iebilst pret nodarbināto pienākumu vakcinēties, tomēr pieteikumā nav sniegts tāds faktisko apstākļu izklāsts, no kura būtu gūstams apstiprinājums tam, ka Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.² pants un apstrīdētās Noteikumu Nr. 662 normas Pieteikuma iesniedzējiem būtu piemērotas vai viņi kā citādi būtu nonākuši šo tiesību normu tvērumā. Proti, pieteikumā nav norādīti objektīvi pārbaudāmi fakti, kas raksturotu tieši Pieteikuma iesniedzējiem ar šīm tiesību normām radīto pamattiesību aizskārumu un ļautu konstatēt tā rašanās brīdi.

Tādējādi nav konstatējams tādu apstākļu kopums, kas ļautu Satversmes tiesai pārliecināties par to, ka Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.² pants, kā arī Noteikumu Nr. 662 24. un 25. punkts aizskar tieši Pieteikuma iesniedzēju Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums šajā daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas, sestās daļas 1. punkta un septītās daļas 1. punkta prasībām.

7. Ievērojot to, ka lieta Satversmes tiesā nav ierosināma, šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādītais lūgums ir atstājams bez izskatīšanas.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Atteikties ierosināt lietu pēc [..], [..], [..], [..], [..], [..] un [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 18/2022).

2. Atstāt bez izskatīšanas šā lēmuma 1.2. apakšpunktā norādīto lūgumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Sanita Osipova